

BISERIC'A si SCÓL'A.

Fóia bisericésca, scolastica, literara si economica

Iese odata in septemana: DUMINEC'A.

PRETIULU ABONAMENTULUI.

Pentru Austro-Ungari'a :

Pe unu anu 5 fl.—cr., pe 1/2 anu 2 fl. 50 cr.

Pentru Romani'a si strainetate:

Pe unu anu 14 fr., pe jumetate anu 7 franci.

PRETIULU INSERTIUNILORU :

Pentru publicatiunile de trei ori ce contienu cam 150 cuvinte 3 fl.; pana la 200 cuvinte 4 fl.;

si mai sus 5 fl. v. a.

Correspondentiele se se adreseze Redactiunei

„BISERIC'A si SCÓL'A.“

Er banii de prenumeratiune la

TIPOGRAFIA DIECESANA in ARAD.

Studiulu in viétia.

Nu totdeun'a studentii, cari promitu multu pana când sunt in scóla, sunt si cei mai distinsi ómeni, dupa ce intra in viétia.

Se intempla adeca, cà unii dintre acesti'a intrand in viétia se negliga; ér altii, cari in scóla erau studenti mai mediocri, intrand in viétia, prin studiu continuu, prin observare si prin cugetare, — se desvólta, si-si pórtá afacerile, cum se cuvine.

Faptulu acest'a si-are si elu caus'a si cauzele sale.

Studiulu si cunoscintiele spirituale sunt unu capitalu, si cá atare si acestu capitalu intru tóte este supusu legiloru, dupa cari se inmultiesce, si dupa cari fructifica capitalulu materialu; ér acest'a, daca nu se inmultiesce, si respective nu fructifica, scade si-si perde totu mai multu din valóre, pana când mai pre urma nu i-se mai semte puterea.

Unu preotu, seau unu invetiatoriu teneru, intra in viétia cu unu anumitu capitalu spiritualu, cascigatu prin studiulu din scóla. Acestu capitalu se perde pre nesemtíte, daca nu se inmultiesce, si daca nu se valoréza prin o lucrare continua si neobosita in cadrulu oficiului, ce-lu pórtá preotulu, seau invetiatoriulu. Cu intrarea in viétia preotulu si invetiatoriulu teneru, trebuie se-si indrepteze deci atentiunea in doue directiuni si anume: a-si inmultí capitalulu spiritualu prin studiu din carte si din viétia, si apoi a-lu valorá si a-lu pune in servitiulu oficiului seu, si respective alu obscei crescinesci.

Vorbind de asta data numai despre studiulu din carte, — nu dicem nimicu nou, daca amintim aici, cà ori ce sciintia inaintéza, si cà teologulu si preotulu este numai atunci in curatu cu cestiuu, cari privescu cunoscintiele lui speciale teologice, daca nu-i remane necunoscuta si nestudiata nici un'a din càrtile noué, din càrtile bune, cari aparu in acésta specialitate. Astfeliu prim'a recerintia a studiului este :

1. Studiulu trebuie se fia continuu si nentreptu, ceea ce se reasuma, si se realizéza prin aceea,

cà o singura di se nu tréca, si se nu remana, in carea se nu fi invetiát cev'a, in carea se nu fi daosu nimicu capitalulu nostru spiritualu.

2. Totu omulu se trudesce a-si, cascigá prin lucru aceea, de ce are trebuintia. Tienend contu de acésta recerintia, este naturalu, cà preotulu, si invetiatoriulu se studieze, si se-si cascige cunoscintiele, de cari are densulu trebuintia. Aceste cunoscintie sunt de doue feliiuri, unele se referu la cultur'a universalá a omului, ér altele privescu cualificatiunea specialá teologica, si respective specialá pedagogica. Ori cât de tenera este astadi literatur'a nóstra romana este faptu, cà astadi atât in ceea ce privescu cunoscintiele speciale, teologice si pedagogice, cât si in ceea ce privescu cunoscintiele apartinetórie culturai universale, aparu in limb'a romana càrti bune, càrti din care póte invetiá omulu; carele vrea se invetie. Càrtile edate de profesorii de teologia dela universitatea din Cernautiu, si unele aparute in Bucuresci in materia teologica, apoi càrtile edate de profesorulu Ioan Popescu din Sibiiu si Dr. Petru Piposiu din Aradu in materia pedagogica; apoi càrtile ce-le eda academi'a romana de sciintie; scrierile classice ale lui Vasile Alecsandri, Negruzi, Eminescu, Odobescu, Hajdau Maiorescu, etc. istori'a romaniloru, edata de veteranelu publicistu Georgiu Baritiu, istori'a romaniloru de Xenopolu si alte multe càrti bune, referitórie la cultur'a universalá, aparute in timpulu din urma, sunt tot atátea opuri de valóre, cari pota rivalisá cu succesu cu literatur'a ori càrui poporu din apusulu Europei. Am amintit aici anume aceste opuri, cá se putem trece la a trei'a recerintia a studiului, si anume, se putem vorbí despre

3. Gustulu in studiu, carele se reasuma: intru a scí se alegemu ceea ce cetim. In punctulu acest'a amintim, ca numai acelu studiu este de valóre pentru omulu, carele studiiéza, daca in desvoltarea s'a intellectuala, in sum'a cunoscintieloru, cât si in dispusetiunea gandirei lu-conducu la aceea inaltime, in carea trebuie se-se gasésca omulu de cultura. Prin

desvoltarea gustului in studiu omulu ajunge stadiulu, in carele totdeun'a pôte distinge si alege intre cartea, care merita a fi cetita si intre ideile, pre cari este bine si neaperatu, de trebuintia a ni le insusi si cascigá, si intre asia numitele scrieri tendentióse, cari vedu lumin'a dilei si pórtá greutatea tipariului, nu mai pentru cá se ajunga unu succesu trecetoriu momentanu.

4. Studiulu trebuie se conduca pre omu la independentia, la autonomi'a s'a individuala in cugutare si actiune, pentru cá numai acelu capu este unu capu luminatu, independentu si autonomu in cugutare, si actiune, care se pronuncia in tóte afacerile, cari lu-privescu cu propriile sale idei. Studentulu reu si nesiguru de ceea ce scie, seau nu scie, consulta tóte càrtile, si napastuiesce cu întrebări si cu deslusiri pre toti colegii sei pentru a face o tema, pre carea i-o a datu profesorulu, cá se o lucre liberu, si respective conform cunoscintieloru si ideiloru, pre cari trebuie se le posiéda; si unu studentu reu remane pentru tóta viéti'a omulu, carele pentru a face d. e. o cuventare consulta tóte càrtile si autorii de cuventári. O astfelu de cuventare pôte se fie succésa si nimerita, daca este bine compilata, si pôte se fie rea, daca este reu compilata. Autoriulu insusi nici odata singuru de sine nu pôte scí daca este buna s'au rea, in faci'a lumii inse trece totdeun'a de ceea ce este, de unu siru de idei ale altor'a si nu ale nóstre proprii; ér caus'a acestei regretabile stári este lips'a de independentia si autonomia in studiu, in cugetare si in actiune.

Ne oprimu aici, si privindu asupr'a preotiloru si invetiatoriloru nostri constatám, cá in ceea ce privesce studiulu, astadi se studiiéza multu mai multu, decât mai nainte. In cas'a fie-carui preotu si invetiatoriu cu iubire de chiamarea s'a, aflám câte o mica biblioteca, câte unulu, seau dóue jurnale si câte unu jurnal, seau fóia periodica.

Cu tóte acestea gandindu asupr'a aastei cestiuni noi credem, cá s'ar poté face multu mai mult. Adevेरulu este inse, cá cartile de valóre scrise in limb'a romana sunt scumpe, pré scumpe, chiar pentru preoti si invetiatori; dar si acésta scumpete si are caus'a s'a, deórece fie-care autoru, cand eda o carte, in carea depune rezultatele studiului vietii sale voiesce, cá celu putienu se i se acopere spesele tipariului; dar nepotendu la noi autorii de càrti pana acum celu putienu se conteze la unu numeru mai mare de cumperatori si cetitori este constrensu a-i ficsá unu pretiu mai mare. Inmultindu-se inse cetitorii, se voru ieftiní si càrtile bune.

Unu cascigu insemnatu, si unu meritu nedisputabilu alu venerabililoru barbati, cari au lucratu pre acestu terenu este, cá astadi avemu si noi o literntura, carea dilnicu devine mai bogata si mai de valóre.

Se invetiám deci, si se pretiuimu ceea ce este

alu nostru, si acésta bogatie spirituala va deveni tot mai mare, si mai veduata, ér noi printrens'a, prin studiulu nostru tot mai puternici.

Predica pentru Duminec'a 25 dupa Rusalii.

„Se iubesci pre Domnulu, Dumnedieulu teu, din tóta inim'a ta, din tot sufletulu teu. din tóta puterea ta, din tot cugetulu teu si pre aprópele teu ca insuti pre tine.“ — Luc'a 10, 27.

Iubitoru Crestini!

Menirea omului este — dupa cum ne spune crestinismulu — „a fi deseversitu, precum Parintele nostru din ceriuri deseversitu este.“ (Mateiu c. 5, v. 48.) Prin urmare credinti'a tare si neclatita, la carea ne indrépta mintea si ne conduce descoperirea lui Isus, e bas'a a tóta cultur'a adeverala umana. „Cáci celu ce voesce se vina la Ddieu, acela trebuiesce se créda, cá elu este, si cá resplatesce celoru ce i-lu cauta.“

Credinti'a inse e mórtá, daca nu se nasce din ea dragostea, carea incaldiesce si insufletiesce inim'a, si carea prin faptele ei cele bune, i-i dà acelei'a viatia adeverala! „Precum corpulu fara de sufletu e mortu, asia si credinti'a fara fapte mórtá este.“ (Iacob 2, 26.) „Si de a-si scí tóte tainele credintiei si a-si avé tóta cunoscinti'a si de a-si posedé o credintia, încât se mut' si munti ér iubire n'asi avé, nimiculu nu sum,“ dice Paul (I Cor. 13, 2.) Credinti'a ne duce la Ddieu, dragostea ne intaresce si ne face deseversiti in Ddieu; cáci „Ddieu e dragostea, si numai acei'a cari sunt in dragoste, sunt in Ddieu si Ddieu in ei.“

Dragostea se manifesta in directiune dupla, — catra Ddieu, si catra deaprópele. Ambele aceste sunt in fond un'a, si nici decum nu se deosebescu deoalta; cáci cine iubesc pre Ddieu, acela iubesc si pre fratele seu, si cine iubesc pre fratele seu, iubesc si pre Ddieu, „in carele, prin carele si cu carele sunt tóte; si „daca dice cinev'a cá iubesc pre Ddieu, ér pre fratele seu uresce, acela e unu mincinosu, cáci cine nu iubesc pre fratele seu, pre carele i-lu vede, cum va iubi pre Ddieu, pre carele nu i-lu vede.“

Asiadara propriaminte nu esista decât o singura dragoste, precum nu esista decât unu singuru Ddieu. Nu esista, decât o singura virtute, si asést'a e dragostea, pentrucá tóte celelalte sentieminte si nisuintie nobile si sánte, cari ómenii le onoréza cu numirea de virtuti deosebite, nu sunt decât efluxu alu unei virtuti cardinale, ce pórtá numele de dragoste!

De aceea dice Isus legiuitoriului: „Se iubesci pre Domnulu Ddieulu teu din tóta iuim'a ta, din tot sufletulu teu, din tóta puterea ta, din tot cugetulu teu. ér pe aprópele teu, ca insuti pre tine.“ In acést'a unica lege sunt cuprinse tóte celelalte „Fá acést'a si vei trái.“

Cu predilectiune si adeseori propunea Isus adeverurile dumnedieesci in parabole. Si in evangeli'a de adi face acést'a, punèndu-ne inaintea ochiloru, in icón'a Samariteanului celui induratoru, unu modelu de adeverata dragoste crestina. Se privimu mai deaprópe acést'a icóna, si se primimu cu inima deschisa invetiaturile si infruntarile ei!

Nimene, iubitoru mei! nu scie a infatisia fiinti'a dragostei adeverate, cá Ddiu-omulu. Cuvintele, faptele, viati'a si mórtea lui, nu sunt, decât unu siru neinteruptu de tablouri ceresci, cari ne depingu cu cele mai vii colori acést'a virtute minunata; dreptu aceea, nici odata se nu obosimu admirându acést'a galerie sânta, si se nu incetâmú a ne insufletí de indemnarea fie-cârui tablou: „*Mergi, de fà si tu asemenea!*“ Astfelu si icón'a Samaritanului induratoru e bogata in trasaturi, prin cari se marchéza din destulu fiinti'a unei adeverate dragoste crestine.

„*Unu omu,*“ dice Isus „*s'a pogoritu din Ierusalimu la Ierihon, si a cadutu intre talhari.*“ Icón'a e luata din viatia. Drumulu dela capital'a Iudeii la cetatea palmiloru — càci asia se numia Ierihonulu — erá in fapta nesiguru, de óre-ce ducea prin unu desiertu fiorosu, carele serviá de adapostu lotrilor. De astadata talharii nu se indestulescu cu jefuirea nenorocitului, ci i-lu si maltratéza i-lu lasa golu, si jumetate mortu in mijloculu drumului. — Póte me intrebati cu indignare: sunt miserabilii acesti'a ómeni? Iubitoru mei! da, sunt; dar ómeni fara dragoste si prin urmare fara Ddiu; si cât de multu potu atari fiintie se uite de sine, si de ce fapte sunt capace, ele, cari dealtmintrea sunt create pentru dragoste, si sunt chimate se moscenesca ceriulu, vedeti din icón'a ce o aveti inaintea ochiloru vostri.

Se póte, cá nenorocitulu a zacutu multa vreme in acést'a stare trista, când éta, cá pe acea cale vine unu omu, „*i-lu vede si trece inainte.*“ Scurtu dupa acést'a vine unu alu doilea, si acest'a vede pre celu maltratatu, si trece inainte. Se póte cá amendoi au auditu vaetele lui, se póte cá nenorocitulu si-a adunatu ultimile puteri pentru de a le adresá o rugaminte fierbinte, se póte, cá elu nici n'a mai potutu vorbí, ci numai privirea lui cea lángeda si muribunda strigá dupa ajutoriu! Si totusi trecu ei inainte! Da, inca mai multu; celu dantaiu e preotu, alu doilea levitu; ambii barbati, cari aveau se fie modelu pentru altii in implinirea cea mai credincioasa a legeri: *iubesce pre deaprópele teu, cá insuti pre tine!* Spuneti-mi iubitoru, ce simtiti in launtrulu vostru, privind la acestu tablou ingrozitoriu! Nu voescu se continuu, acést'a trista descriere càci pe de o parte me temu cá ve superu, ér pe de alt'a, nici nu potu presupune, cá a-ti avé lipsa de acea povatiuire si indemnare, cá se ve feriti de o astfelu de impectire a inimei vóstre. Dreptu cá — dupa cum vom vedé si mai la vale — suntem departe de acelu

gradu alu dragostei, la care ar trebuí, sè se redice omulu in spiritulu lui Christos, — cu tóte aceste, datim voie a crede, cá nimene dintre Voi n'ar fi capace de o atare lipsa de dragoste dupa cum am observatu la preotulu si la levitulu din evang. de astadi.

Preotulu si levitulu mergu in calea loru mai departe; s'ar paré cá nenorocitulu remane in miseri'a cea mai mare, când éta! cá pe acelu drumu vine unu Samariteanu. De acum inainte tabloulu nostru e luminatu de unu sóre mai veselu, mai gratiosu, de sórele dragostei in spiritulu lui Isus Chr., a acelei dragoste, ce ne invatia si ne dice: „*Mergi de fà si tu asemene!*“

Abia observá Samariteanulu pre omulu celu despoiatu si chinuitu, si indata plinu de compatimire grabesce se-i tinda mâna de ajutoriu, si de a fi cu putintia, se-i aline durerile, se-lu recoreze, se-lu intarésca. Descalcá de pe animalulu seu, si cercetéza ranele nefericitului. Din norocire are la sine oleu si vinu. Póte le-a cumperatu ambele in capitala, pentru lips'a proprie, si acum merge cu dinsele catra casa. Veditu pre acestu nefericitu, torná din oleu si vinu, i-i legá ranele, i-lu pune pe animalulu seu si-lu duce la proxim'a ospetarie. Aici petrece o di intréga la patulu bolnavului! Nemaí puténdu amena caletori'a sa, i-lu predá ingrijirei ospetariului, i-i dá acestui'a banii ce i-se paru necesari pentru indeplinirea curei; si promite, cá va acoperi plusulu speselor ce le va avé cu nefericitulu. „*Pórt'a grija de densulu; si ori-ce vei mai cheltuí, dice elu când me voiu rentórce, i-ti voiu dá inapoi.*“ Aici terminá Mantuitoriulu istori'a sa.

Ce icóna, Iubitoru mei! Ce icóna de dragostea cea mai adeveratu umana! Marturisiti, cá a iubi pe aprópele seu astfelu, póte numai acel'a, in a càrui peptu locuesce adeverata dragoste sânta catra Dumnedieu! Dragostea adeverata inse are patru calitati cardinale.

1) Pentru prim'a data ea e *neegoistica*. Ómenii in de comunu, ajuta pre cien'va, sau i-i facu vre-unu bine, numai din consideratiuni pamentesci; cea mai buna dovada despre acést'a ne dá preotulu si levitulu din evangeli'a nóstra, cari de siguru in capital'a sau pe piati'a Ierusalimului, n'ar fi trecut cu nepasare pe langa unu atare nefericitu, ci i-ar fi tins mana de ajutoriu, numai si numai cá se fie laudati de ómeni; dar pentru astfelu de dragoste, ve asiguru, cá *i-si iau plat'a loru*. Dara nu asia s'a purtatu Samariteanulu. Elu ajuta acolo, unde nime nu-i póte apretia fapt'a lui, decât numai acel'a, carele dice: „*ce face drépt'a t'a se nu scie stâng'a t'a;*“ decât numai privirea acelu'a, carele tóta fapt'a nobila, ce isvoresce din dragoste curata si din credintia sincera, o scrie in cartea vietii, pentru diu'a cea mare si infricosiata a judecatii; decât numai acel'a, carele incoronéza fapt'a buna si frumoasa cu resplat'a cea mai minunata si scumpa, cu ferici-

rea si pacea consciintiei, si cu bucuri'a vietii vecinice. Intrebati launtrulu vostru, iubitoru mei! si daca dupa cele acum audite, primiti respunsu necorespondentiu, recunosceti smint'a vóstra, ve intariti, si diceti inimii vóstre: *mergi de fa si tu cá Samariteanulu!*

2) Dragostea adeverata totdeun'a e *gat'a de a se jertfi*. — In viati'a comuna acei'a cari se geréza de prietenii, de binevoitorii nostri, se retragu, ne parasescu atunci, când ceremu dela dènsii ostenéla si sacrificiu, intocmai cá si preotulu si levitululu nostru. In suferintiele si durerile, in grijile si luptele nóstre, remanemu avisati namai la puterile nóstre. — Apostolii, cari di si nópte au petrecutu si umblatu cu Mantuitorulu, au fugitu si l'au parasitu atunci, când in gradin'a Getsimani au ajunsu in mânilu dusimaniloru sei de mórte. Pentru ce? Pentru cá dragostea loru n'a fostu adeverata, ci pamentésca! Dupace inse s'a pogoritu duhulu sânt preste ei, si a umplutu inim'a loru de dragoste cerésca, in insulfetirea loru cea mare dicu ei: *Cine ne va desparti de dragostea lui Christosu? Necazulu s'au strimtorarea s'au persecutarea s'au fómetea s'au golatarea, s'au pericolulu sau sabi'a? Ba, in aceste tóte suntem mai multu ca biruitori, prin celu ce ne-au iubitulu.* (Rom. 8, 35. 37.) Astfelu iubesc si Samariténulu din evangelia de adi. Nu considera periclulu la care s'a espusu, petrecèndu mai multa vreme in locu pustiu langa celu nefericitu, prin ce lesne s'ar fi pututu intemplá ca se-lu ajunga din partea talhariloru acea sórte, care a avut-o si celu jefuitu si maltratatu, carele zacea inaintea lui; nu ia in vedere nici banuiala, la carea s'ar fi espusu, când nefericitulu si-ar fi datu sufletulu in manile lui; ci fiindcà iubesc adeveratu, cutéza, si cutéza cu atât mai vertosu, cu cât nu uitá de cuvintele dumnedieescului Invetiatoriu: *cà cine isi perde viétia s'a acel'a o dobândisce, (adeca pre cea vecinica.)*

3) Dragostea cea adeverata *face bine tuturor'a ea nu exceptionéza pe nime*. — Omenimea n'a cunoscutu acést'a calitate a dragostei naintea, de venirea Mántuitorulu, càci istori'a ne dovedesce, cà la multe popóra, ur'a fatia de straini trecé de virtute. Iudeii cari avéu in legea loru cea descoperita, porunca: *se iubesci pe aprópele teu* — au mersu mai departe in acésta, si in specialu facia de Samariteni. — Ce minunata e insa invetiatur'a crestina in privinti'a acést'a! Nici starea, nici credinti'a, nici nationalitatea cuiv'a nu sunt titluri, cari le-am puté aduce de pretextu, când am voi se-i denegam cuiv'a dragostea nóstra cea adeveratu crestinesca. — Impregiurările mai de aprópe din parabola nóstra ne spunu: cá nefericitulu din evang. a fostu iudeu, dusimanu de mórte Sam.; dar acést'a, cuprinsu de adeverata dragoste, care e dela Ddieu, nu cunósce nici o diferentia atunci când e vorb'a de a face bine, ci *precum Ddieu lasa ca se resara sórele seu si varsa plói'a s'a peste cei buni si peste cei rei,*

chiar asia si dinsulu cu unu deosebitu interesu si cu o abnegatiune rara tinde ajutorulu seu, chiar si dusimanulu seu de mórte!

4) Dragostea adeverata *nici cand nu face bine din destulu*. — Trebuie se marturisimu sinceru cá noi, ómeni de rëndu fiindu, atunci când facemu bine, suntemu prea unilaterali. Ori cá ajutám celuí lipsitu numai cu cuvintele nóstre acolo, unde aru trebú se aretám fapte; ori cá versamu lacrami si ne tânguimu cu celu lipsitu, fara ai tinde nici celu mai nensemnatu ajutoriu; si tóte aceste le facemu numai pentru ochii lumei. Nu asia a facutu Samariteanulu. Elu dupa ce s'a ostenitu multu, turnându untu de lemnu si vinu, legându rânile nefericitulu, ducèndu-lu la ospetari'a cea mai de aprópe, petrecèndu o di la patulu lui, spesându cu elu, mai dice: *ce vei mai cheltuá când me voi rentórce, i-ti voi da inapoi*. Deci dragostea adeverata nu numai vindeca reulu, ci se intereséza, ca elu se nu se mai re'ntórca. — Asia dara iubitoru mei, se cercetám launtrulu nostru, se ne intàrimu, si se ne resolvám pentru viitoriu: nu numai a ajutá cuiv'a pentru unu momentu; nu numai a indreptá pre celu ratacitu, si a ne ingrijí — ca se nu se abate dela calea cea drépta; nu numai a sterge lacramile, durerile si necazurile celor nefericiti; ci aducèndu-ne aminte de cuv. Mantuitorulu *„mergi de fa si tu asemené“* se luàm de modelu pe Sam. nostru, si se-lu imitám intru tóte.

Da, iubitoru mei! daca este terenu, pre carele omulu nici când nu face si nu obosesce din destulu in munc'a sa dilnica, atunci acelu terenu e, celu alu activitáti, la care ne indatoresce dragostea. Aici e semanatur'a, a carei snopi se cocu pentru secerisiu vecinicu; aici inverdiescu palmii, a caroru coróne nevestedite ornéza virtutile cele adeveratu crestinesci; aici e muntele de pietate, cas'a de imprumutatu, in carea ni-e iertatu a face pe camatarulu, si pe a càrei fruntariu a pusu Mantuitorulu inscriptiunea: *„ce faceti celuí mai micu dintre fratii mei, mie imi faceti!“*

Seracu timpu e acél'a, in carele noi ómenii nici idee n'avem despre acést'a sublima, cerésca, si adeverata dragoste, carea vine dela Ddieu, si duce la Ddieu, si tot ce face, referesce la Ddieu. Seracu timpu e acél'a, in carele se vorbesce si se scrie cu atât mai multu despre dragoste, cu cât mai putienu cunoscu ómenii fiinti'a ei, pentru-cà sunt cuprinsi de dragostea pamentésca. Apostolulu dice inse: *„cà celu ce iubesc lumea, in acél'a nu e dragostea Tata-lui, si nici a acélui'a pe carele l'a trimisu.“*

Daca n'aveti dragoste, n'aveti nimicu: n'aveti Ddieu, n'aveti ceriu, nici sotie, nici copii, nici frati, nici amici, pentrucà tóte Ve sunt mórte, fara adeverata dragoste. Jubiti si tóte sunt altmintrelea! Lumea Ve este atunci o gradina a lui Ddieu; omenimea o ceata de frati; ceriulu cas'a parintésca,

unde Ddieu, Parintele iubitoriu Ve chiama si astépta; — si „*fericiti sunt ochii, ce vedu, ce veti vedè Voi daca iubiti! Mai fericiti inse acei a, cari vor vedé, ce veti vedé si voi, daca veti iubi, nu cu vorb'a, nici cu limb'a ci cu spiritulu si a-deverulu.*“ — Amin!

Santirea bisericeii din Capriór'a.

Duminec'a trecuta s'a seversit actulu santirei bisericeii nou zidite din Capriór'a in protoprecviteratulu Lipovei prin asesorulu consistorialu Augustin Hamsea asistatu de preotii: Petru Lazarescu din Capriór'a, Demetriu Marcu din Birchisiu, Iosif Olariu din Pojog'a, Virgiliu Gruescu din Selciv'a si Iie Motiu din Grasi, — fiind de facia la acestu actu solemn u intregu poporulu din Capriór'a si multime de poporu si inteligenti din comunele invecinate.

Comun'a Capriór'a este o comuna mica, cu unu numeru de 900 locuitori, dar unu poporu vioiu si cu fric'a lui Ddieu, carele din propriile sale puteri si-a zidit scóla si o bisericu frumósa, unu adeveratu monumentu de pietate crestinéscu.

Prin actulu santirei acestu poporu si-a vediut realisata o dorintia de dieci de ani, si si-a vediut resplatite ostenelele cele multe depuse in decursu de multi ani. Pentru acésta bisericu frumósa poporulu a adunat intregu materialulu cu propriile sale mani sub conducerea veteranulu preotu Lazarescu si a zelasulu invetiatoriu Murs'a.

Cantările rituale le esecută cu multa precisiune corulu plugărilor din Capriór'a sub conducerea numitului d-nu invetiatoriu.

La finea servitiului divin asesorulu consistorialu Augustin Hamsea tienù o cuventare, in carea laudand zelulu depusu de catra credintiosii nostri din Capriór'a intru ridicarea acestei sfinte bisericeii, constatà, ca prin acést'a si-au pusu temelie la unu insemnatu capitalu intelectualu si moralu atât pentru timpulu presentu, cât si pentru viitoriu, deórece biseric'a Domnului are, menitiunea a fi mangaierea poporulu in necazurile lui si conducetória in tóte afacerile vietii. Biseric'a este aceea mama buna, pre carea Domnulu Ceriului si alu pamentulu o-a inzestrat cu nepretiuite daruri, prin cari se póta conduce in modu nendiosu pre credintiosi la bunastare si fericire vremelnica, — atunci când credintiosii asculta de acésta mama buna si in viét'i'a si faptele loru traiescu dupa invetiaturile si poruncile ei cele dumnediesci. Prin lucru si prin fric'a lui Ddieu, prin cercetarea santei bisericeii, prin ingrijirea de o mai buna crescere a generatiuniloru viét'orie si prin practicarea virtutilor crestine crescu, si se desvóltu popórele. Si daca Ddieu a voit, cá in trecutu se-avem unu scutu atât de puternicu in biseric'a mama, atunci cu atât mai vertos ne va povetiuí pre calea cea buna, acésta dumnediescu institutiune astadi si de astadi inainte, când biseric'a nóstru autonoma

dispune de mijlóce culturale mult mai insemnate, decât in trecutu.

Terminandu acestu reportu alu nostru constatàm de nou, cá in poporu semtiulu de pietate se desvóltu, si multiemindu fratiloru nostri din Capriór'a pentru jertfele aduse intru zidirea noului Sion, le dorim cá Ddieu se-le ajute se pasiésca cu pasi repedi pre calea inaintării.

Iubileulu de 25 de ani alu Universitătii din Bucuresci.

(Continuare si fine.)

Discursulu dlui Al. Orescu.

Tóte cele ce pentru facultatea de medicina ar fi complemente indispensabile, sunt necesitáti tot asia de imperiosu reclamate la mai multe din specialitátile facultatiloru de sciintie si de litere. Laboratorii de chimia, cabinete de istori'a naturala, musee de monede plastice antice, si mai pe susu de tóte bichioteci, care se contiena tot ce s'a scrisu si tot ce se tiparesce neincetatu in altetieru asupr'a materiiloru predate in tóta universitateu nóstru: éta ce ne lipsesce in mare parte, éta ceea-ce ne face se traimu mereu cu temerea si cu regretulu de a remané, pe tot momentulu, mai pe jos de cultur'a celorlalte tieri civilisate. Intru acést'a tot corpulu profesoralu alu universitătii nóstre n'are decât unu singuru glasu spre a cere, spre a reclamá concursu si ajutóre din partea guvernulu. Noi speramu cu incredintiare, cá dorintia nóstru, asia de unanimu esprimata, nu va remané neascultata, nu va lasa pe statu in nepasare, si noi, corpulu profesoralu, promitemu tierii, temenicu, cá acele mijlóce practice de instruire, ce ni se vor pune la dispositiune, vor accelerá, cu o progresiune geometrica, pasii invetiamentulu superioru, in sênulu patriei nóstre.

Atâtea avem a dice despre corpulu profesoralu alu universitătii nóstre, despre alu lui trecutu si despre aspiratiunile sale pentru viitoru. Cá representantu legalu alu lui, si dupa alu seu mandatu, resumu acele aspiratiuni in urmatórele doua voturi: 1. adausu de unele catedre devenite indispensabile la câte-si patru facultátile, si mai cu séma: 2. indiestrarea tuturoru catedrelor, ce au necesitate de materialu didacticu, cu tot ce le trebue spre a face cá invetiamentulu loru se dea rezultate bune.

Trecédu acum la a dou'a parte a espunerei, ce me simtu datoru a face adi, adecà la miscarea populatiunii de studentu, cari au frecuentatu pana acum universitateu nóstru, voi numai cá se o caracterisevu prin câte-v'a cifre. Amu dobânditu convingerea, — pe care tienu a vi-o impartasi, cá nimicu nu este mai multiamitoru pentru tot omulu ce doresce inaintarea natiunei nóstre pe căile sciintiei, decât datele statistice, pe cari sunt fericitu a le comunicá. Intr'ensele progresulu se invederéza in modu patentu.

Aru fi, póte, destulu se aratu, cá in cursulu primulu anu universitaru, adecà la 1864—65, studentii inserisi la cele trei Facultáti primitive, erau gratia, siguru unni avéntu prematuru, in numeru de 136; dar in anulu urmatoru 1865—68 acestu numeru se redusé numai la 36 auditori regulati. Inse, cu 24 ani in urmà, adeca in ultimulu anu universitaru 1888—89, Facultatea de litere a avutu 61 studentu inserisi; cea de Sciintie 63, cea Juridica 103 si cea de Medicina 181; adeca 411 studentu cu totii.

Asia dar in 24 de ani proportiunea a crescutu cu aprópe siepte ori mai multu la cele trei Facultáti de

Dreptu, Sciintie si Litere, ér la Facultatea de Medicina, din 82 studéti ce au frecuentat'o in anulu 1869—70, când ea s'a constituitu, numerulu eleviloru, adese-ori a esageratu prin lips'a de o lege restrictiva, lipsa care abia in 1885 s'a remediatu, numerulu eleviloru a ajunsu a fi de 223 in acelu anu si de 181 in anulu acest'a.

Nu este, credu, fara interésu de a urmári in trasuri generale, acea progresiune, care ne va dovedí o desvoltare considerabilá a invetiamentului universitaru, mai cu séma in cei ultimi cinci ani, dela 1884 încóce.

Pe când media, fórte inconstanta, a studeniloru dela Facultatea de Dreptu a fostu, in primii diece ani a existéti universitáti, cam de 49 studéti in scrii pe fiecare anu, ea s'a schimbata deodata in 75 pe anu, dela 1884 încóce.

La Facultatea de Sciintie progresiunea este si mai caracteristicá. Medi'a, care a fostu de 12 studéti in scrii pe anu, in primul deceniu s'a urcatu la 80 in anulu alu doilea, si a devenitu de 55 in cei din urmá cinci ani.

La Facultatea de litere avemu o gradatiune mai potolítá in primii 20 de ani, adecá o medie, care siovasce intre 11 si 15; dar deodata se salta la 55 in acesti cinci ani din urmá.

In fine la Facultatea de Medicina gradatiunea a urmatu unu cursu diferitu si fórte fluctuantu, din cauza deosebitoru graduri de invetiamentu preparatoru, ce s'au cernutu studeniloru admisi la inscriptiuni. Numerulu eleviloru, cari din anulu 1869 pana la 1879 a crescutu treptatu dela 82 pana la 215, a ajunsu la 329 in anii 1879 si 1880, spre a scádé mereu, pe când li se cere examenulu de bacalaureatu, ca conditiune de intrare in scóla, adecá dela 1885 încóce.

Dreptu este a spune, cá inscriptiunile anuale la facultáti atérna multu, si dela mai multu séu mai putiena rigóre, pe care o exercita comisiunile de profesori universitari in cercetarea scolariloru de licee la examenulu de bacalaureatu. Au fostu ani, când inscriptiunile la facultáti erau extraordinaru de abundante, precum anulu 1875—76, când vedemu 77 studéti in scrii la Dreptu, 35 la Sciintie si 16 la Litere; pe când in alti ani posteriori, numerulu inscriptiuniloru se reduce in modu fórte simtitoru; buna óra la 1881—82, când nu vedemu decátu 28 studéti intrándu in Dreptu, 21 la Sciintie si 10 la Litere. Aceste variatiuni depindu, in vederatu, numai de norm'a adoptata de catra comisiunile examinatóre la bacalaureatu.

Inse mai avemu si unu altu criteriu, independentu de acelu examenu, si multu mai siguru, spre a judecá progresele facute in facultátile nóstre.

Acel'a e trecerea exameniloru de universitate si mai alesu sustinerea cu succesu a teseloru de licentia si de doctoratu.

La facultatea de dreptu, constatámu, cá in primii diece ani ai universitáti, tesele aprobate'au fostu in numeru de 55; in cei 10 ani urmatori ele au fostu 336 la numeru; ér in ultimii cinci ani s'au trecut 169 tese de dreptu, adecá câte 54 de tese pe anu.

La facultatea de medicina, incepéndu dela anulu 1873, când mai ántáiu s'au conferitu titluri de doctori, numerulu acestor'a a variatu intre 2 si 15 pe anu, pana la 1883; apoi de aci înainte, in cei mai multi din anii urmatori, facultatea a produsu unu numeru de 20 pana la 35 de doctori pe anu.

La Facultatea de sciintie in cei dintáiu 10 ani abia s'au sustenutu siese tese, ér la cea de litere numai patru; in deceniulu urmátoru au fostu nóua la sciintie si cinci-spre-diece la litere. Aceste ultime proportiuni se continuá, in ambele facultáti, pana in anulu trecut 1888—

89, când vedemu 8 tese de licentia, sustenute la facultatea de sciintie si 17 la cea de litere.

Voiu terminá acést'a repede ochire asupr'a mersului ascendentu alu populatiunei scolare si alu asiduitáti sale la studiile universitáti din Bucuresci, constatándu, cá numerulu totalu alu studeniloru ei dela 1864 pana estimpu este de 3681, din care 1338 au frecuentatu cursurile de dreptu, 732 cele de sciintie si 435 cele de litere, ér 1176 cele de medicina, dela 1869 încóce. Voiu adaoga asemenea, cá in acestu decursu de timpu, 530 tésé de licentia au fostu trecute la Facultatea de dreptu, 50 la cea de litere, 29 la cea de sciintie si 218 tese de doctoratu la Facultatea de mediciná, unde s'au mai datu si diplome de licentia in mediciná si farmacia.

Punendu acumu in comparatia numerulu studeniloru, cari au frecuentatu diferitele Facultáti, cu numerulu teseloru de doctoratu si licentia, ce au fostu sustenute pana acum, aflám proportiunile urmatóre: A cincia parte din studéti de medicina au obtienutu titlulu de doctori; cev'a mai multu de jumetate (52%) din cei dela dreptu au sustenutu cu succesu tesa de licentia; la sciintie numai 4% au castigatu diplom'a, ér la litere a cincispre-diecea parte, adecá 7% din numerulu totalu alu studeniloru a dobénditu titlulu de licentia.

Mai este óre trebuintia se amintescu acelor'a, cari ni-au facutu onórea a veni se serbeze, impreuna cu noi, acéstá aniversare a Universitáti, cá negresitu multi dintre domni'a loru séu din colegii si cunoscutii vóloru, ajunsu acum la positiuni onorabile si inalte, au dobénditu tóta sciintia de care se folosescu si se bucurá si cu care aducu patriei servicii notabile, au dobéndit'o, dícu, numai de pe háncile Facultátiloru nóstre. Pe cáta recunoscentia ei potu avé catra noi, vechii loru profesori, tot atátá mándria tragemu si noi dintr'énsii, vechii nostrii scolari, deveniti astadi magistrati, ingineri, medici, profesori, diplomati, administratori, ómeni de litere si de sciintia. Toti acei barbati de meritu sunt rezultatulu celu mai de lauda, produsu pana astadi prin frecuentarea Universitáti nóstre de catra tinerime.

Se ne intrebámu inse acumu, care aru puté fi óre desideratele de exprimat in privinti'a miscárii junimei studióse pe viitoru?

Dice-vomu, cá este unu lucru máhnitoru de a vedé tineretulu nostru alergándu mai multu catra carierile productive ale dreptului si medicinei si ferindu-se óre cum de cele cari se marginescu in inaltele abstractiuni ale sciintiei pure, séu in speculatiuni mai exclusivu filosofice, morale, erudite si esistetice?

Unu asemenea faptu nu se presinta numai la noi in tíera; elu este generalu in tóta lumea contimporana, si cestiunea stá inca in desbatere, daca tendentiele practice si positiviste ale sciintiei sunt spre folosulu séu spre pagub'a spiritului omenescu si a normalei desvoltári in lumea intréga. Atát numai ne este permisu se afirmámu cu sigurantia, cá pre cât instructiunea se desvoltéza si se latiesce in tíera nóstra, tot atát si acéle specialitáti, cari n'au in vedere o profesiune lucrativá, cástigá la noi mai multi adepti in Universitate. Acéstá credu a fi si dovedit'o când amu aratatu ce miscare simtítóre s'a produsu in cursulu ultimiloru ani, in favórea Facultátiloru nóstre de sciintie si de litere.

Desvoltarea si inmultirea studieloru speculative nu va face, decát se dea o si mai via impulsione unei asia ferice tendintie. Cá-ci — ori ce s'ar dice — este nnu lucru bunu, nobilu, demnu si manganatoru pentru oménire de a vedé predominándu in spiritulu si in inim'a tinerimei cultulu neinteresatu alu sciintiei. Numai prin acést'a se intarescu sufletele, astfelu incát se póta da unei tieri patrioti buni, ómeni cu virtuti civice, cu demnitate in ac-

tiunile lor, cu ordine, corectitudine si staruintia la munca in viéti'a lor publicà si privata. Deprinderile luate chiar din anii tineretiei, când omulu, esitu din copilaria, isi petrece timpul celu mai pretiosu in scólele superioare, a-cele deprinderi devinu, indeobste, acelea ale întregi sale existentie. Seriositatea, rabdarea, perseveranti'a in timpul studiilor, asigura gravitatea omului in traiulu seu ulterioru; turbulenti'a, lenevirea si destramarea in scóla nu facu decât a compromite viitorulu unui omu, si adesea, — cu sórtea s'a — a pune in primejdia chiar si destinele patriei sale.

In timpii moderni, lumea merge cu pasi accelerati pe calea largu deschisa a cunoscintieloru umane: acestea se potu dobândi numai printr'o neturburata perseverantia in lucrare. Se fimu incredintiati, că natiunea nóstra va urmá ori-ce avântu de desvoltare, deca generatiunea ce se inaltia in sinulu ei, va intrá barbatesce si fara de preocupatiuni eterogene in miscarea imprimata de spiritulu culturalu si moralisatoru alu secolului nostru.

Asemenea idei trebuie se ne preocupe pe toti deopotri va si fiindu-cá tocmai Universitatea nóstra abia incepe a se inaltá delá pamentu, trebuie ca toti impreuna, profesori si studenti, se conlucramu cu luare aminte pentru cá se devina cât se póte mai solide temeliele ei morale si intelectuale. Acelasi spirit de concordia, de buna-vointia reciproca, de respectu si de consideratiune mutuala trebuie se ne inimeze pe toti. Astfelu si numai astfelu vom consolidá marea institutiune nationala, la a carei edificare au pusu pana acum mân'a barbati cu multu zelu, cu multe talente, cu multe si felurite capacitáti.

Pana aci, Sire, Altetia Regala si Onorata adunare, am spusu cele ce aveamu a spune despre junimea studiósá a Universitáti nóstre, precum si cele ce credeamu de folosu a spune acelei junimi, pe care noi toti o iubimu cu parintésca sollicitudine. Am vorbitu asemeni si despre corpulu profesoralu alu Universitáti, aratand chiar, dupa alu seu mandat, care sunt dorintiele si cerintiele sale, intru completarea si perfectionarea Universitáti nóstre.

Imi mai remane inca o datoria de indeplinitu si aceea este o sarcina mai anevoiósá. In calitatea mea propria, de Rectoru, sunt datoru se vorbescu aci si despre nevoile materiale ale Universitáti. Investitu acum pentru a dou'a óra cu acésta onóre, atât prin increderea colegiloru mei, cât si prin bunavointi'a guvernului Maiestáti Vóstre, Sire, nu potu uitá, cá i-mi este impusa datori'a de a nu remane in aperarea drepturiloru Universitáti Bucurescene mai pre josu decât predecesorii mei, multu regretatii colegi si amici, George Costaforu, carele a fostu primulu ei Rectoru, dela 1864 pana la 1871, Vasile Boerescu, care putienu timplu a pastratu Rectoratul, si in fine Ioanu Zalomitu, carele, alesu fiind la 1873, a fostu mentinutu in acésta sarcina pana la mórtea sa, in anulu 1885.

Fia-care dintre acesti rectori anteriori a contribuitu, dupa puterile sale, la intinderea si desvoltarea activitáti intelectuale in universitatea nóstra si vediu ramu cum, in modu treptatu, ei au reusitu se aduca intr'éns'a o stare din ce in ce mai bnna, din ce in ce mai prospera. Inse 25 de ani s'au petrecutu in acésta staruitóre si necurmata lucrare. Adi, in universitate din Bucuresci au crescutu nemesuratu trebuintiele. S'a crediutu mai inainte, cá insusi acestu locasiu, acestu palatu, in care suntem adunati astadi, are proportiuni multu pré vaste pentru cele patru ale nóstre modeste si odinóra putienu populate Facultáti: deci succesivu, párti-párti dintr'énsulu au fost cedate cá adapostiri provisorii pentru diferite corpuri si institutiuni de statu séu particulare, Senátulu i, in deosebi, s'a concesu acésta Aula de onóre, de unde desbaterile politice au alungatu de multu timplu serbá-

rile si solemnitáti scólei. Senátulu a mai cuprinsu si cele mai principale incaperi imprejmuitoare. Apoi tot aci s'a mai datu locuintia si Academiei Romane si Bibliotecei Centrale si Museceloru de Anticitáti si de istoria naturala si Scólei de Bele-Arte si Pinacotecei si Facultáti de Teologie, astfelu încat astadi in palatulu pe care insu-mi am avutu fericirea, acum treidieci de ani, sub locotenenti'a domnésca a principelui Alexandru Ghic'a, se-lu cladescu pentru viitórea nóstra universitate, astadi eu, Rectoru alu acelei Universitáti, dupa 27 de ani de esistencia a ei, me vedu in neputintia a-o instalá dupa cum ceru imperiosu chiar actualele ei trebuintie. Óspetii Universitáti au ajunsu se cuprindia mai tóta cas'a ei, lasandu-i abia pe séma-i câte-v'a sáli laturasi insuficiente pentru examenele Universitare si pentru cele ale Baccalaureatului, in care lips'a de localu impedece ori-ce supraveghere seriósá; insuficiente, in fine, pentru cancelariile Rectoratului si ale celor patru decanate, cari tóte se afla gramadite intr'o singura camera, astfelu încat lucrările de administrare ale universitáti suferu tóte strimtorile si tóte neajunsurile, atât din lips'a de localu, cât si din aceea de personalu.

Este fórtu usioru de intielesu pentru ori si cine, cá unic'a camera si cei doi, trei impiegati, cari la 1865 puteau fi de ajunsu pentru administrarea unui institutu scolaru, frecventatu pe atunci de unu numeru de abia 40 ori 50 de studenti, acelasiu localu si aceeași cancelaria nu mai potu fi astadi cátsu de putienu in stare se satisfaca cerintiele unei Universitáti, care a ajunsu se aiba peste 550 de auditori regulati, auditori alu cároru numeru cresce pe tot anulu in proportiuni considerabile.

Binevoiti a scusá, Sire Altetia Regala si onorata adunare, acésta a mea cuvântare finala „pro domo mea. Scusati mai alesu, cá printrens'a am terminatu expunere, — prea lunga póte — a originiloru, a creatiunei, a desvoltárii, a dorintieloru si a sperantieloru Universitáti nóstre din Bucuresci. Am urmatu inse, intr'astfelu cá se me ferescu de a dá precadere actualieloru ei nevoi materiale, asup'ra actiunei intelectuale ce ea a sciutu se exercite pana acum, si care sunt incredintiatu, cá va cresce repede si puternicu de aci inainte. Dér, totdeodata am socotitu, cá mie, priveghitoru alu bunei stári materiale si morale a acestui inaltu institutu nationalu, nu mi-se cuvine se scapu o ocaziune solemná, cá serbarea de adi, in care nu ni-a fostu data nici satisfactiunea se gazduim in propri'a nóstra instalare pe Agustulu si iubitul nostru suveranu, Alteti'a Sa principele mostenitoru, si pe cei mai de frunte si alesi barbati ai statului nostru, nu puteamu, dicu, se scapu acestu prileju, fara de a cere cu glasu mare, cá se se dea lui Cesar ceea-ce este a lui Cesar, si Universitáti ceea-ce este a Universitáti.

Tot pe temelulu acestui sacru si echitabilu principiu, venim cu totii, Sire, se damu Maiestatiei Vóstre cea mai deplina incredintiare de adenculu respectu si de devotamentulu fara margine, ce-lu avem catra Maiestatea Vóstra, catra Gratiós'a nóstra Regina, catra Alteti'a Sa principele mostenitoru, si intrég'a Vóstra Dinastia, pe care rugamu, se o tiena in sfant'a sa paza, pentru fericirea poporului romanu si pentru repede si statornic'a respandire a tuturoru luminiloru in patri'a nóstra.

D i v e r s e .

† *Necrologu.* Emilianu Micu preotu românú gr. or. in Chisiod'a ca sotiu, Aureliu Popoviciu parochu si sotia s'a Sofi'a nascuta Adam, ca tata si mama, Vincen-tiu Micu parochu in Spatt'a si sotia s'a Mari'a nascuta Iorgoviciu ca socru si sócra, Elen'a Will nasc. Adam no-

tarésa in Remetea, ca matusia, Elisavet'a Bassarabba nasc. Adam, proprietarésa in Cheveresiulu-mare, ca matusie, Vincentiu Adam contabilu la oficiul de perceptoratu de dare in Timisiór'a, Constantin Arsenoviciu notariu cercu-
alu in Balintiu, Alexandru Adam, studinte octavanu in Timisiór'a, Elen'a Bassaraba maritata Cern'a din Timi-
siór'a, Id'a Bassaraba, Géza Bassarabba, ca veri si veri-
sióre, Ecaterin'a Ioanesiu nasc. Micu preotésa in Fadimac,
si Ecaterin'a Micu ca cumnate; atât in numele lorú cât
si a multoru consêngeni, cu inima franta de durere aducu
la cunoscentia cumcâ prea iubit'a lorú: sotie, fica, nora,
nepóta, véra si cumnata: Emilia Micu nasc. Popo-
viciu, preotésa in Chisiod'a dupa unu morbu greu de
nascere si grele suferintie in etate de 23 de ani, in alu
3-lea anu alu fericitei sale casetorii in 12,24 Noemvrie
1889 la 2 óre ante meridiane, fiindu inpartasita cu Sft'a
taina a Cuminecaturei si-au datu nobilulu sen sufletu in
mânile Creatoriului. — Scumpele ei remasitie pamentesci
conformu ritului românu gr. or. se voru asiediá la odihna
eterna in cimiteriulu din locu in 13 25 Noemvre a. e. la
o óra dupa amézazi. — Fiei tierin'a usióra si memori'a
binecuvantata! —

† *Necrologu.* Aloiz'a Sechesianu si sociulu ei Ge-
orgiu Sid'a, dinpreuna cu fiulu lorú Sigismund; mai de-
parte: Sidoni'a Sechesianu si sociulu ei Roz'a Constantin,
dinpreuna cu fiulu lorú Sigismundu, cu inima plina de do-
rere facu cuoscuta mórtea iubitei lorú mame, sócere res-
pective mame bebrane: ved, Sechesianu nasc. Bor-
liea Sultana, carea dupa unu morbu scurtu la 25. a
lunei Noemvre a. c. sér'a la 9 óre, in etate de 62 ani
s'au mutatu la cele eterne. — Osamintele scumpei de-
functe in 27. a luni Noemvre st. n. dupa amédi la 2 óre
dupa ritulu bisericeii gr. or. se vor asiediá la locul de
odichna. — Siri'a, la 26. Noemvre 1889. — Fi-ei tier-
rin'a usióra si memori'a eterna! —

* *In caus'a filoxerei.* Statiunea r. u. de cerce-
tári chemice cere dela toti acei economi, cari se ocupa cu
vinicultura, ca se-i trimita probe de pamentu in greutate
de câte $\frac{1}{2}$ chilogramu. Aceste probe trebue luate din o
afundime de $2\frac{1}{3}$ —3 metri. La probe suntu a se alatura
deslusiri, spunându-se cá: din care parte si din care a-
fundime sunt acele, de când exista acolo vii si ce felu de
specii de struguri sunt plantate, s'a ivitu, si de când fi-
loxer'a acolo séu in inprejurime, in fine, cá causat'a a-
césta pagube si cât de mari pagube a causatu? Pe bas'a
unei cercetári chemice a acestoru probe de pamentu vo-
cesse numitul oficiu a constata, care specii de pamentu
suntu pentru filoxera inaccesibile.

Concursu.

Pre basa si sub conditiunile Inaltului decisu con-
sistorialu dtto 20 Octomvrie a. c. Nr. 4625. — care de-
cisu se póte vedea in cancelari'a oficiului protopopescu
din Lipov'a — sistemisindu-se in comun'a Capolnasiu,
protopopiatulu Lipovei — un'a capelania temporalá pe
langa preotulu actualu de acolo Iosifu Daliciu; — prin
acésta se escrie Concursu cu terminu de 30 de zile dela
prim'a publicare, pre langa urmátórele emoluminte:

Pana va fi in viétia preotulu Daliciu, capelanulu a-
legendu va administrá parochi'a, ce a fostu a lui Gavrilu
Selegianu, folosindu tóte beneficiile acelei'a adeca: in-
tréga sesiune parochiala, intregu birulu si taxele stolare,

care emoluminte computate in bani dau unu venitu cores-
pundietoriu pentru parochiele de Cl. II-a; totodata cape-
lanulu alegendu va fi detoriu a substitui si pe parochulu
Iosifu Daliciu in functiune cand acest'a ar fi impedeatu
numai pe langa un'a a patra parte din taxele stolare dela
acele functiuni.

Dela recurenti se recere cualificatiunea prescisa
pentru parochiele de Cl. II-a ér recursele instruite con-
form statutului organicu si regulamentului pentru paro-
chii, adresate Comitetului parochialu, se le trimita pana
la terminulu sus numitu parintelui protopresviteru Voicu
Hamsea in B.-Lippa, avendu a se presentá in vre-o Du-
mineca séu serbatóre in Sft'a Biserica din Capolnasiu,
spre a-si aretá desteritatea in cantare si tipicu, respec-
tive in predicare.

Capolnasiu, 15.27. Octomvre.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: VOICU HAMSEA, m. p.
protopresviteru.

—□—

Pentru deplinirea parochiei gr. or. de class'a III din
Monostoru, se escrie concursulu cu terminu de alegere pe
17/29. Decemvre a. c.

Emolumintele sunt: un'a sessia pamentu aretoriu,
casa parochiala cu $\frac{3}{4}$ jugeru intravilanu, dela 50 numeri
de case câte $\frac{1}{2}$ meti, éra dela 20 numeri de case numai
câte $\frac{1}{4}$ meti de cucruuzu in bómbe, si stol'a usuata dela
70 numeri de case.

Recursele ajustate conform presciseloru Statutului
organicu sè se tramita parintelui protopresviteru tractualu
Georgiu Creciunescu, in Belintiu p. u. Kizsetó, pana la
15/27. Decemvre a. c.; avënd recurentii in vr'o Dumineca
ori serbatóre a se presentá in biserica locala, spre a-si
aretá desteritatea in cantari ori cuventari bisericesci.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: G. CRECIUNESCU, m. p. prott.

—□—

Se escrie concursu de nou pentru deplinirea parochiei
vacante de clas'a III. F-Osiorheiu cu fili'a Fugheu, proto-
presviteratu Oradii-mari, cu terminu de alegere pe 10/22.
Decembre 1889.

Emolumintele sunt:

I. Din comun'a matre F.-Osiorheiu:

a) Cas'a parochiala cu intravilanulu pretiuita in 60
fl. — b) $3\frac{1}{4}$ jugere catastrale pamentu aratoriu, si unu
fenatiu 56 fl. — c) Dreptulu de pasiunatu pentru 10 vite,
10 fl. — d) Birulu 12 cubule cucruuzu sfarmatu 60 fl.
— e) Dela 40 numeri cate o di de lucru 16 fl. — f)
Din stóle 45 fl.

II. Din fili'a Fugheu:

g) Intravilanul parochialu computatu in 16 fl. —
h) $3\frac{1}{2}$ jugere catastrale pamentu aratoriu, si unu fenatiu
65 fl. — i) Dreptulu de pasiunatu pentru 5 vite 5 fl. —
j) Birulu 7 cubule cucruuzu 35 fl. — k) Dela 25 numeri
câte o di de lucru 10 fl. — l) Din stóle 25 fl. Venitul
totalu face 403 fl. v. a.

Recursele ajustate conform presciseloru Stat. org.,
pana la 4/16. decembre se se trimita subscrisului in Oradea-
mare (N. magyar utca 22. sz.) avendu recurentii a se
presentá in St. biserica din F.-Osierheiu, spre a-si aretá
desteritatea in cele bisricesti.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu: TOM'A PACALA, m. p., protopresv

—□—